

Beslutsunderlag

Styrelsen 211029

Telefon: [031 64 74 72](tel:031647472)

Handläggare: Vlatko Elencevski

Mejladress: vlatko.elencevski@gryaab.se

Fastställande av preliminär avgiftsram för 2022

Förslag till beslut

I styrelsen för Gryaab AB:

De preliminära avgifterna till ägarkommunerna för år 2022 fastställs till 333 mkr.

Sammanfattning

Gryaab föreslår att de preliminära avgifterna till ägarkommunerna för år 2022 fastställs till 333 mkr, vilket innebär en oförändrad nivå jämfört med år 2021.

Förslaget utgör dock en avvikelse från den ekonomiska långtidsplan som fastställdes för 2021 där bolaget hade planerat för en avgiftshöjning med 2 mkr och totalt 335 mkr för 2022 (**föregående års** ekonomiska långtidsplan framgår av bilaga 1 och 2).

Beslutet till en oförändrad avgiftshöjning 2022 fastställs utifrån bolagets prognos för 2021. Bolagets resultat för kalenderåret 2021 förväntas avvika positivt mot budget och utgör en grund till att behålla samma avgiftsnivå även under 2022 för ägarkommunerna.

Normalt är att bolaget eftersträvar ett budgeterat resultat som inte genererar någon vinst vilket bolaget har att förhålla sig till enligt lagen om allmänna vattentjänster. Bolaget prognosticerar att på motsvarande sätt som 2021 kommer resultaten 2022-2023 att vara positiva. Utvecklingen förväntas leda till ackumulerade vinstmedel motsvarande ca 40 - 50 mkr för perioden 2021 - 2023. Då bolaget står inför stora investeringar finns möjligheten att fondera de vinstmedel som skapas i en investeringsfond för framtida investeringar. Det är möjligt enligt 30 § lagen om

allmänna vattentjänster. Genom en fondering kan därigenom bolagets framtida kapitalbehov minska, vilket har en positiv påverkan på räntekostnaderna och framtida avgiftsutveckling.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Gryaabs långtidsprognos kommer de närmaste åren att generera överskott, vilket möjliggör att balansera överskott mot en investeringsfond. Investeringsfonden kommer att användas till att finansiera nya projekt för att klara de framtida krav som ställs på bolaget. Avgiftsutvecklingen för 2022 innebär en lägre ökningstakt än den generella inflationsnivån och kommer således ha en positiv inverkan på framtida avgiftsutveckling. Även om det inte sker en avgiftshöjning för året 2022 förväntas det att ske ett överuttag för året, vilket preliminärt beräknas till ca 10 mkr. Det beräknade resultatet för året är bland annat hänförligt till minskade kapitalkostnader, lägre elkostnader, ökade intäkter från biogasförsäljning samt ökade intäkter från slamförsäljning.

En avsättning till en investeringsfond innebär att framtida kapitalkostnader sjunker vilket har en positiv inverkan på kassaflöde och framtida avgiftsutveckling.

Avgiftsnivån för 2022 kommer att ha en begränsad påverkan på invånare och omvärld.

Bedömning ur ekologisk dimension

Gryaab har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Gryaab har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Samverkan

Frågan har behandlats på samverkansgruppsmöte den 22 oktober 2021.

Avgiftsförslaget har också samverkats inom Gryaabs tekniska ekonomiska delegation den 20 oktober 2021.

Bilagor

1. Föregående års ekonomiska långtidsplan (2021-2031) i siffror
2. Föregående års ekonomiska långtidsplan (2021-2031) i text

Ärendet

Styrelsen ska ta ställning till preliminär avgiftsram för ägarkommunerna för 2022.

Beskrivning av ärendet

Gryaab arbetar med ett långsiktigt perspektiv eftersom verksamheten förväntas pågå under lång tid framöver. Det är således viktigt att åstadkomma långsiktiga planer och långsiktiga budgetar för att skapa en förutsägbarhet och en stabil avgiftsutveckling för Gryaabs ägare.

Gryaab föreslår att de preliminära avgifterna till ägarkommunerna för år 2022 fastställs till 333 mkr, vilket innebär en oförändrad nivå jämfört med 2021. Förslaget utgör dock en avvikelse från den ekonomiska långtidsplan som fastställdes i samband med budgeten för 2021, då bolaget föreslog en avgiftshöjning med 2 mkr och ett avgiftsuttag med totalt 335 mkr för 2022 (föregående års ekonomiska långtidsplan framgår av bilaga 1 och 2). Utöver det nya förslaget för 2022 om avgifter till ägarkommunerna kommer den långtidsprognos som lades för år 2021 (enligt bilaga 1) likväl vara konstant.

Beslutet om en oförändrat avgiftshöjning 2022 fastställs utifrån bolagets resultatprognos för 2021. Bolagets resultat för kalenderåret 2021 förväntas avvika positivt mot budget och utgör en grund till att behålla samma avgiftsnivå även under 2022 för ägarkommunerna.

Normalt är att bolaget eftersträvar ett budgeterat resultat som inte genererar någon vinst vilket bolaget har att förhålla sig till enligt lagen om allmänna vattentjänster. Bolaget prognosticerar att på motsvarande sätt som 2021 kommer resultaten 2022-2023 att vara positiva. Utvecklingen förväntas leda till ackumulerade vinstmedel motsvarande ca 40 - 50 mkr för perioden 2021 - 2023. Då bolaget står inför stora investeringsbehov finns möjligheten att fondera de vinstmedel som skapas i en investeringsfond för framtida investeringar vilket är möjligt enligt 30 § lagen i vattentjänstlagen. Genom en fondering kommer bolagets framtida kapitalbehov att minska vilket har en positiv påverkan på räntekostnaderna och framtida avgiftsutvecklingar.

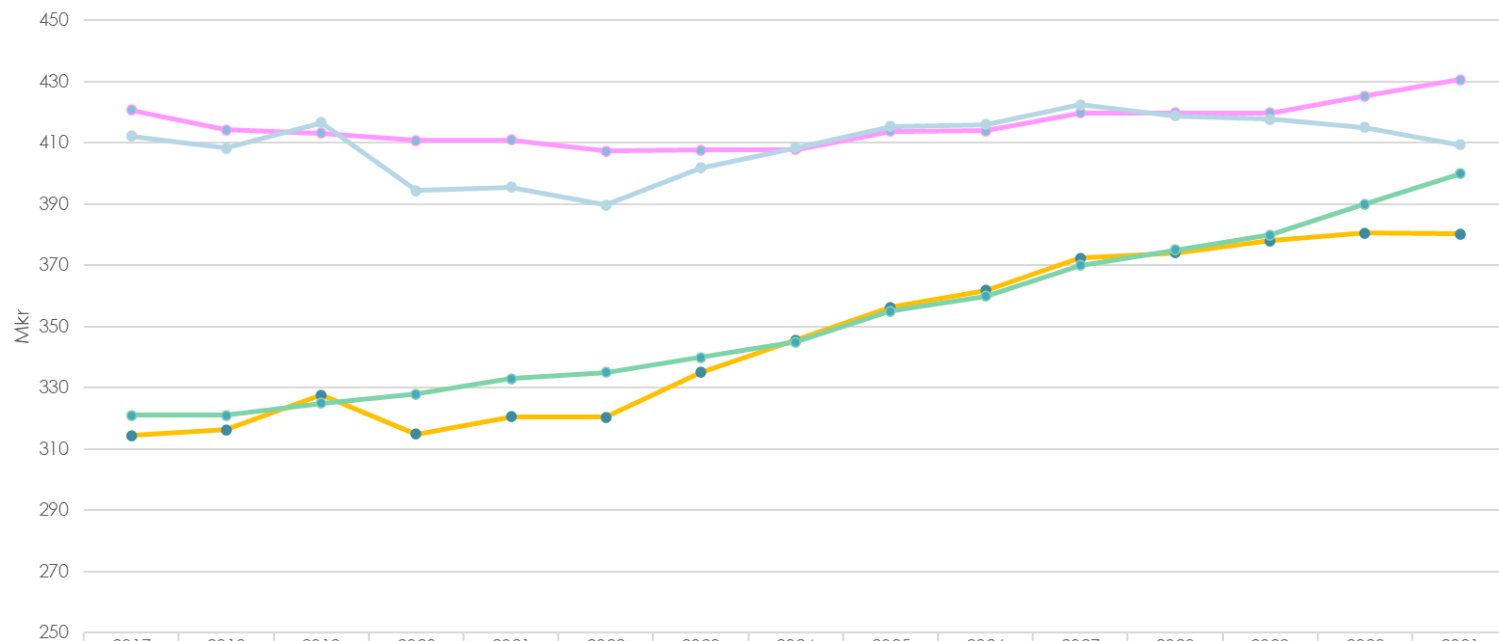
Bedömning av ärendets principiella beskaffenhet

Ärendet avser ett rambeslut avseende budgeten för 2022. Budgeten är ett återkommande ärende. Gryaab bedömer inte att ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Bedömningen har gjorts med utgångspunkt i vad som står angivet om frågor av principiell beskaffenhet i Gryaabs ägardirektiv, Göteborgs Stadshus AB:s anvisningar för ärendeberedning och Göteborgs Stads riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll.

Bolagets bedömning

Gryaab bedömer att föreslagen avgiftsnivå är rimlig och gynnar dess ägare i ett långsiktigt perspektiv. Styrelsen föreslår därför besluta att de preliminära avgifterna till ägarkommunerna för år 2022 fastställs till 333 mkr.

Ekonomisk långtidsplan GRYAAB 2021-2031, Verksamhetsplan och budget 2021																
	Resultat	Resultat	Resultat	Prognos	Budget	Trend	Trend	Trend	Trend	Trend	Trend	Trend	Trend	Trend	Trend	
År	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	
Antal personer ansluten	763 064	774 905	786 746	798 588	810 429	822 270	834 111	845 953	857 794	869 635	881 476	893 318	905 159	917 000	928 841	
Avgift per ansluten person (kr)	421	414	413	411	411	407	408	408	414	414	420	420	420	425	431	
Avgift till anslutna kommuner	321	321	325	328	333	335	340	345	355	360	370	375	380	390	400	
Övriga intäkter	44	42	42	44	35	35	36	38	39	40	41	42	44	44	45	
Driftkostnader	-231	-235	-246	-254	-272	-269	-278	-285	-290	-286	-281	-287	-292	-298	-304	
Avskrivningar	-102	-100	-101	-92	-71	-75	-79	-83	-89	-99	-103	-98	-93	-84	-78	
Finansnetto	-26	-24	-23	-13	-12	-12	-13	-15	-16	-17	-30	-32	-36	-42	-44	
Totala nettokostnader Mkr	-315	-316	-328	-315	-321	-320	-335	-346	-356	-362	-372	-374	-378	-381	-380	
Netto kostnad per ansluten person (kr)	-412	-408	-417	-394	-396	-390	-402	-409	-415	-416	-422	-419	-418	-415	-409	
Årligt resultat	6	5	-3	13	12	15	5	-1	-1	-2	-2	1	2	9	20	
Avsättning /uttag till investeringsfond				-13	-12	-14	-4	45						-11	-22	
Obeskattade reserver inkl. avsättning investeringsfond	90	94	91	104	117	131	136	91	89	87	85	86	88	97	95	
Eget kapital (inkl. 78% av obesk.reserv,)	84	88	86	96	106	117	121	85	84	82	80	81	82	90	88	
Avgiftsförändring			0	1%	2%	1%	1%	1%	3%	1%	3%	1%	1%	3%	3%	

Avgift till anslutna kommuner 2021 - 2031 Mkr

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
● Nettokostnad	315	316	328	315	321	320	335	346	356	362	372	374	378	381	380
● Avgift	321	321	325	328	333	335	340	345	355	360	370	375	380	390	400
● Avgift per ansluten person (kr)	421	414	413	411	411	407	408	408	414	414	420	420	420	425	431
● Netto kostnad per ansluten person (kr)	412	408	417	394	396	390	402	409	415	416	422	419	418	415	409

● Nettokostnad
 ● Avgift
 ● Avgift per ansluten person (kr)
 ● Netto kostnad per ansluten person (kr)

Gryaabs ekonomiska plan 2021–2031

Syfte

Syftet med den här beskrivningen är att redovisa Gryaabs ekonomiska plan mellan 2021 till och med 2031.

Omfattning

Beskrivningen omfattar elva år varav år 2021 avser kommande budget samt åren 2022 till 2031 avser långtidsplan.

Ansvar

Vd ansvarar för budget och den ekonomiska långtidsplanen.

Gryaabs ekonomiska plan 2021-2031

Gryaab AB upprättar varje år en ekonomisk plan för nästkommande år och 10 år framöver. Syftet med den ekonomiska planen är att ge Gryaabs styrelse och ägare information om Gryaabs framtida kostnadsutveckling och en indikation på vilken avgift som kan vara aktuell att debitera ägarkommunerna under de närmaste åren. Den ekonomiska planen ingår som en del av Gryaabs budget och revideras årligen i samband med budgetarbetet. Långtidsplanen revideras också i samband med omständigheter som innebär en väsentlig påverkan på bolagets verksamhet. Jämfört med föregående prognos har de framtida avgiftsnivåerna sänkts beroende på att bolaget har framförhandlat bättre räntevillkor vilket minskar upplåningskostnaderna.

Kostnader som anges i långtidsplanen är angivna i 2020 års penningvärde.

Budget verksamhetsår 2021

I budget för 2021 är avgiften till Gryaabs ägare satt till 333 mkr. I den ekonomiska planen föreslås följande avgiftsnivåer:

- 2021: +5 mkr till 333 mkr
- 2022: +2 mkr till 335 mkr
- 2023: +5 mkr till 340 mkr
- 2024: +5 mkr till 345mkr

- 2025: +10 mkr till 355 mkr
- 2026: +5 mkr till 360 mkr
- 2027: +10 mkr till 370 mkr
- 2028: +5 mkr till 375 mkr
- 2029: +5 mkr till 380 mkr
- 2030: +10 mkr till 390 mkr
- 2031: +10 mkr till 400 mkr

Intäkter

En ökning av avgifterna från 2020 till 2021 till ägarkommunerna sker med 5 mkr. Ökningen följer tidigare långtidsprognos som beslutade senast i styrelse i oktober 2019. Gryaabs totala intäkter förväntas sjunka med 1,6 mkr jämfört med föregående års budget. Under året har Gryaabs tecknad ett nytt avtal avseende biogas med Göteborg Energi (GE) och nytt avtal förväntas ge försämrade biogasintäkter med 7 mkr. Nuvarande avtal är baserad på att Gryaab och GE delar 50/50 på GEs intäkter från biogasförsäljningen. Då GE är i förhandling om ett nytt kontrakt med extern kund ses i skrivande stund möjligheter till ökade intäkter under 2021 jämförd med lagt budget. Övriga intäkter förväntas vara i nivå med innevarande år.

Verksamhetskostnader

Under året förväntas verksamhetskostnader öka med 7,7 mkr. Kemikaliekostnaderna förväntas öka med 2 mkr. Entreprenadkostnader avseende befintlig anläggning förväntas öka med 2,5 mkr. Fastighetskostnader och energikostnader bedöms öka i nivå med inflationen, detsamma gäller även slamtransporter som genom en förbättrad TS-halt bedöms ligga i nivå med innevarande år. Underhållskostnaderna bedöms öka med 2 mkr. Övriga kostnader förväntas vara i nivå med årets kostnader.

Nya Rya

Med start 2021 har ett nytt ansvarsområde tillkommit, som avser utredning av komplettering av befintliga anläggningsdelar. Verksamhetskostnaderna för detta bedöms till 13 mkr för nästkommande år, varav 6,5 mkr avser externa kostnader och 6,5 mkr avser interna tjänster köpta från andra avdelning inom Gryaab. Avdelningarna har budgeterat detta som intäkt på respektive ansvarsområde. En utförlig beskrivning av Nya Rya beskrivs längre ned i dokumentet.

Personalkostnader

Personalkostnader för budgetåret förväntas öka med 7,3 mkr, vilket till stor del kan kopplas till utredningen Nya Rya. Bemanningen ökas med 8 tjänster mot föregående års budget. Löneökningarna är budgeterade till 2% för nästa år. Ökningen är relativt lite då den interna bemanning som behövs för Nya Rya ger en intäkt till avdelningen.

Avskrivningar

Avskrivningarna för året 2021 bedöms bli 20 mkr lägre än 2020 års avskrivningar. Framsta orsak till detta är att de investeringar som gjordes under förra seklet börjar bli färdigavskrivna och vi har inte investerat i motsvarande takt. I långtidsplanen finns det ett antal större investeringar som gör att avskrivningarna kommer öka längre fram.

Finansiella intäkter o kostnader

Under innevarande år har Gryaab löst ett sista kvarvarande lån på 100 mkr, och har nu enbart en checkkredit mot Göteborgs Stad, det innebär för bolaget kraftigt sjunkande räntor. För året bedöms en förbättring med 7 mkr mot föregående budget. Medelräntan för året 2021 beräknas till 1%. Även att bolaget har ett positivt kassaflöde bidrar till minskade räntekostnader

Resultat

Budgeten för året 2021 innebär att Gryaab redovisar ett positivt resultat på 12,5 mkr, förutsatt att normal verksamhet kommer att råda. Brukligt är att Gryaab budgeterar för ett noll-resultat. Eftersom bolaget står inför stora investeringar kommande år avser Gryaab att använda den uppkomna vinsten för att delfinansiera kommande investeringar.

Gryaabs framtida kostnader för avskrivningar styrs av pågående och planerade investeringar. Dessa innefattar projekt som beskrivs i avsnittet Investeringsprognos 2021–2031.

Ekonomiskt mål för 2021 avseende drift- och investeringsverksamheten

Budgeten för året 2021 innebär att Gryaab redovisar ett positivt resultat på 12,5 mkr vilket kommer att användas till framtida investeringar. Gryaabs driftkostnader kommer, förutom de merkostnader som utredningen av Nya Rya ger, att ha en normal kostnadsutveckling.

Under 2021 planeras följande investeringar (både re- och nyinvesteringar) att genomföras:

- Effektivare avställning av bassänger genom väl fungerande tömningssystem
- Ökad kapacitet och redundans, finrenshantering
- Rivning av Bräcke skorsten, säkerställa fortsatt god ventilation
- Säkerställa kostnadseffektiv drift av luftning av Aktiv slambassänger
- Genomföra etapp 2 i pågående projekt Vakuum IN
- Inspektera rötchammare 1 och säkerställa omrörning
- Säkerställa bra fakturaunderlag med installation av ny bilvåg för slamtransport
- Mindre underhållsinvesteringar

Ovan nämnda investeringar beräknas till sammanlagt cirka 70 mkr.

Förändringar av det ekonomiska målet under löpande budgetår kan endast ske på initiativ från bolagsstyrelsen och förutsätter ett styrelsebeslut.

Investeringsprognos 2021–2031

Nedan beskrivs pågående investeringar samt vilka ny- och reinvesteringar av större omfattning som är planerade fram till 2031.

Pågår

- Ny renshanteringsutrustning efter grovgaller, 10 mkr, bedömt färdigställande 2021
- Uppgradering av el- och styrsystem, 13 mkr, bedömt färdigställande 2022
- Diverse mindre projekt, cirka 10 mkr

Planerade nyinvesteringar

- Dubblering av dykarledning Mölndalsån, cirka 150 mkr, idrifttagning 2026
- Åtgärder inpumpningskapacitet, ca 400 mkr, idrifttagning 2026
- Åtgärder slamdirektiv, ca 65 mkr, idrifttagning 2026/2027
- Ombyggnation biobäddar, ca 400 mkr, idrifttagning 2026/2027
- Övriga mindre projekt, cirka 50 mkr, över hela perioden

Planerade större underhållsinsatser (reinvesteringar)

- Reservdel till inloppspumpar, ca 6 mkr, 2021
- Nya kompressorer till Aktiv slam, 40 mkr, bedömd idrifttagning i 2022

- Luckor, ca 30 mkr, idrifttagning 2022
- Elöversyn Försedimentering, ca 6 mkr, idrifttagning 2022
- Nya grovgaller, ca 20 mkr, idrifttagning 2022
- Luftare och omrörare till Aktiv slam, ca 40 mkr, idrifttagning 2023

Kompletterande anläggningsdelar

- Nya Rya, investeringsvolym 3,5 till 5,5 miljarder kr, idrifttagning 2036

Den 29 januari 2020 fattade Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Västra Götalands län beslut om ett nytt miljötillstånd för Ryaverket. Tillståndet planeras tas i anspråk 1 januari 2021 och det gäller till och med 31 december 2036. I villkoren ingår att Gryaab inom 5 år, senast i mars 2025, ska redovisa en plan för hur reningsverket kan byggas ut för att ytterligare minska utsläppen till recipienten, Rivö fjord. De utsläppsnivåer som ska uppnås efter utbyggnaden ska vara i samklang med de utsläppskrav som nyligen införts för de större avloppsreningsverken i Stockholm.

Arbetet kring utredningarna av en utbyggnad av Ryaverket har inletts och en organisationsplan har formerats i Gryaab organisationen. Programmet benämns Nya Rya och en programledare har anställts fr o m 9 november 2020 för att leda och samordna arbetet. Ett antal olika delutredningar ingår och de måste bedrivas parallellt för att ett samlat resultat ska kunna redovisas 2025.

Utredningarna kring utbyggnaden av Ryaverket ska 2025 nått så långt att en programhandling med nya reningsprocesser, fysisk utformning och beskrivning av miljökonsekvenser kan redovisas. I programhandlingen ska ingå en genomförandeplan som inkluderar tidplan, organisation, kostnads kalkyl och underlag för fortsatt projektering.

Den totala kostnaden för utredningarna bedöms till 30–60 miljoner kr fördelade på de fem åren som utredningen avser. Summan avser både intern och extern tid. För verksamhetsåret 2021 uppgår budgeten för programmet till 13 mkr varav 6,5 mkr är personalkostnader och 6,5 mkr i konsulter och tjänster. Då inte allt personal som ingår i Nya Rya ersätts i linjeorganisation är nettokostnaden för Nya Rya 11,5 mkr

Investeringsbeslut planeras kunna tas 2028. Från nu till och med mars 2025 pågår förstudien. Förstudien belastar Gryaabs resultat årsvis. Mellan 2025 till och med 2026 genomförs förprojekteringen och delinvesteringsbeslut vid behov.

Förprojekteringskostnaderna uppskattas till 200 till 400 mkr, vilka lyfts in i investeringsbudgeten om investeringsbeslut tas. Utgifterna för Nya Rya de närmaste 10 åren, förutsatt att Gryaabs styrelse och ägarna tar de nödvändiga beslut uppskattas till ca 2 000 mkr

- 2021: 13 mkr
- 2022: 15 mkr
- 2023: 15 mkr
- 2024: 15 mkr
- 2025: 40 mkr
- 2026: 100 mkr
- 2027: 100 mkr
- 2028: 160 mkr
- 2029: 500 mkr
- 2030: 500 mkr
- 2031: 500 mkr

Summering investeringsprognos

Efter sannolikhetsbedömning ger detta en total avskrivningsgrundande investeringsnivå på 953 mkr för hela perioden 2021-2031. Det innebär att Gryaabs kostnader för avskrivningar förväntas bli 71 mkr 2021 till 75 mkr 2022 för att sedan öka till nivån 89 mkr år 2025. I slutet av perioden bedöms avskrivningarna uppgå till 80 mkr.

Gryaab genomför årligen en analys avseende de ekonomiska riskerna. I den fångas risken för avvikelse avseende investeringarna upp samt vilka risker som kan påverka prognosen.

Gryaabs avgifter och obeskattade resever 2010-2021

Av tabellen nedan framgår att Gryaabs egna kapital till stor del byggdes upp mellan 1991–1998 under den tid då den första utbyggnaden för bättre kväverening genomfördes. 1998, då det egna kapitalet hade ökat till nästan 140 mkr, fattade Gryaabs dåvarande styrelsebeslut om att underbudgetera verksamheten för att minska det egna kapitalet till

en nivå på cirka 75 mkr. Det tillfälliga överskottet som genereras främst 2020 – 2021 avser att användas till kommande nyinvesteringar, ett utrymme för detta medges i VA-lagen.

Gryaabs avgifter och obeskattade reserver 2010 - 2021

År	Beslutad avgift (mkr)	Obeskattade reserver (mkr)
2011	241	108
2012	259	92
2013	270	67
2014	296	69
2015	300	69
2016	307	83
2017	321	90
2018	321	94
2019	325	92
2020	328	104
2021	333	117

Långtidsplan 2022 – 2031

Ovan har Gryaabs framtida investeringsbehov beskrivits, och för kommande år är det främst investeringarna som påverkar avgiftsutvecklingen. Kapitalkostnader såsom avskrivningar och ränteutgifter svarar för ca 1/3 del av Gryaabs kostnader.

Verksamhetskostnaderna för befintlig anläggning bedöms öka i takt med inflationen över åren. Däremot behövs det både interna och externa resurser för utveckling av kompletterande anläggningsdelar. I årets långtidsplan har vi justerat ned räntan då vi bedömer att räntenivåerna kommer att vara fortsatt låga kommande år. I den befolkningsprognos som är framtagen kommer kostnaden per ansluten person att öka från 396 kr / person 2021 till 409: - /2031.

Gryaabs avgifter och obeskattade reserver, prognos 2022-2031

För de kommande åren förväntas Gryaab redovisa positiva resultat, beroende på att kostnaderna för avskrivningar sjunker kraftigt mellan 2021- 2024. Gryaab har framtida förväntade investeringskostnader och för att få en kontinuerlig avgiftskurva föreslås att de förväntade positiva utfallen avsätts till en investeringsfond, att använda vid kommande nyinvesteringar. Det innebär att den kommande avgiftsutvecklingen blir mer stabil

År	Beräknad avgift (mkr)	Obeskattade reserver (mkr)
2022	335	131
2023	340	136
2024	345	91
2025	355	89
2026	360	87
2027	370	85
2028	375	86
2029	380	88
2030	390	97
2031	400	95

Fastställd av Gryaabs styrelse 2021-11-27